

Mátin ger munin

Minst túsund milliónir meiri í útflutningsvirði fyri 100.000 botnfiskatonsini

Leygardagin tann 30. september voru prentaðir nakrir spurningar til formannin í Ráðgevandi Nevndini fyri Føroyar, N.V. Skak-Nielsen.

Síðst í juni mánaða var Skak-Nielsen so beinsamur at svara hesum spurningum.

Hetta svarskriv var eisini prentað saman við spurningunum í Sosialinum seinasta leygardag.

Orsøkin til hesa roynd at koma á tal við N.V. Skak-Nielsen er at finna í fyrstu frágreiðingini frá Ráðgevandi Nevndini, tá ið teir vitjaðu her fyri í hesum árinum.

Í hesi frágreiðing verður sagt, at tørvur er á einum 50 prosent vøkstri innan valutagevandi útflutningsvinnuna, skulu føroyingar gera sær vónir um at fóta sær aftur.

Sum ávíst í greinum her í blaðnum tann 13. og 22. mai av undirritaða, verður mett av nevndin av góðum grundum er *víst* til at halda, at útlitið fyri tilkomið vøkstri er ikki til og ásannandi hetta mæla teir í tiskili til at skrúva alt fyrítakssemið niður á eitt stóði, ið á donskum máli sagtast kundi verið kallað «vágeblus». Við einum landsstýri, umboðandi at kalla fullkomið orku- og evnaloyvi, úttan evni (ella loyvi) til sjálvstøðugt hugsunarvirksemi og um-

boðandi ein inhabilitet, vit aldri fyrr hava upplivað, so var væl ikki annað at vænta, enn at tær niðurstøður og tilráðingar, sum Ráðgevandi Nevndin var víst til at koma við, eru vorðnar nettupp tað manifestið, ið satelitt-stýrið í Tinganesi fór at umseta í verki at teir eisini yvirbudgetteraðu skatta- og tollinntøkurnar stendur m.a. eisini í frágreiðingini hjá Ráðgevandi Nevndini fyri Føroyar.

Tað er privata føroyska vinnulivsstýringin, sum í mestan mun hevur lagt á borðið tey dæla og ta dokumentation, sum Skak-nevndin hevur nýtt sum útgangsstøði fyri sínum metingum. Tað eru forlongdu armarnir hjá hjá hesi somu privatu vinnulivsstýring, ið mannar landsstýrið — sum er landsstýrið — bankanevndirnar, Fiskasolan v.m. v.m. Tað eru hesir somu, ið alment hava boðað frá, at teir eru farnir í Føroya Landsstýri til tess at hjálpa hesi somu hallgevandi vinnu, sum teir sjálvir umboða og partvís stjórna.

Tað eru privatu føroysku vinnulivsstýringini fyri at takka, hetta at hava fingið Ráðgevandi Nevndina hjá Statsministerárum til óviljandi at taka undir við hesu systematisku herferð,

sum sett er í verk mótvægis teimum almennu Føroyum (i.e. øllum skattgjalðandi føroyingum) í hesi desperatu roynd teirra til tess at skrava saman sekshundrað og fimm milliónir krónur til privata konsolidering — peningur, ið verður fluttur úttan nakran umveg til rakstrar-kreditinidurskriving í bankunum, tí eisini í bankanevndunum finnur tú hesi somu landsstýris-, fiskasolu- og vinnulivsumboð.

Onga lóta ivast ein í, at bæði Skak-Nielsen og nevnd hansara eru væl útgjörðir til bæði vit og til skil, og eingin skal nakra lóta ivast í, at hesir menn ikki eisini evna at hugmynda, men ríkisstjórn embætismenn skulu halda seg til fyriliggjandi dokumentation — tað er teirra dygd — og einasti vegur til tess at gera sær vónir um broytingar í niðurstøðum teirra, er um tað eydnast at fáa tilkall heilar til at ivast í rættleikanum á tí tilfari og tí argumentation, teir eru vístir til at nýta sum útgangsstøði fyri teirra metingum og niðurstøðum.

Hetta er tiskil sanna orsøkin til hesa roynd — ein roynd til tess at broyta ein avgerandi part av tí argumentation og teim taldata, ið liggja til grund fyri at Ráðgevandi

Nevndin ivaleyst óviljandi er vorðin eitt hent amboð hjá føroyskari privatari vinnulivsstýring.

Hetta kann sigast at vera tann djúpari liggjandi orsøkin til hesa skrivning á donskum máli til Ráðgevandi Nevndina fyri í hesum ári.

Ein roynd til eina meira nágreiniliga frágreiðing um føroysk fiskivinnu-viðurskipti varð send N.V. Skak-Nielsen sum eitt «svar» til bræv hansara, ið prentað varð her í blaðnum síðsta leygardag.

Í hesum skrivi verður m.a. roynt at stóðgeva tann partin av landaðum fiski, sum í svarskrivi Skak-Nielsen verður umrøddur soleiðis, citat: «Vi droftede også spørgsmålet under mødet med Birgit Danielsen, (der udtalte sig på linie med ovenstående), men understregede, at det trods alt kun var en del af den iland bragte fisk, der led af kvalitetsmangler».

Royndina (fyrsti partur) til tess at stóðgeva og virðismeta henda part, (der trods alt kun er en del), verður soleiðis prenta nú, meðan annar partur verður prentaður komandi leygardag.

J. Smith.

Skriv til ráðgevandi nevndina 1. partur

Vi er taknemligi for Deres brev af 25. maj, hvor De indgående besvarer og kommenterer vores supplerende spørgsmål, tilstillet Dem i vores brev af 22. maj 1989.

Det er vores håb at De kan afse tid til at overveje dette tilloeb til en forklaring vedrørende det færøske fiskerierhverv, ligesom vi vil anmode Dem om, såvidt muligt at se bort fra det bevidst provokerende samt de politiske overtøner der findes i John Smith's artikler.

Endvidere vil vi også anmode om Deres tilladelse til at offentliggøre deres synspunkter og konklusioner hvor disse i særlig grad vil være af betydning for en erhvervs- og økonomiskpolitisk udvikling, i positiv retning her i vores ilde osamfund.

Selvfolgelig er vi klare over at Deres arbejde som formand for et uvildigt arbejdende objektivt udvalg, helt og aldeles bygger på gennemført saglighed og at de således ikke under nogen omstændigheder kan eller vil tage standpunkt eller bygge Deres synspunkter på andet end absolutte fakta.

Vit kan derfor ikke forvente Deres stillingtagen til noget der måske kunne ligne formodninger, men vi vil påstå at «erhvervsledelsen» på Færøerne, udmærket godt er klar over tingenes «sande» sammenhæng og at man på trods heraf fastholder værende underskudsgivende erhvervs politik, der synes at have udviklet sig henimod en overlevelseshenset betingelse for selve «erhvervsstyrelsen» — en slags desperat fastholden i et system, der ikke kan resultere i andet end totalt sammenbrud, og hvor det derfor ikke er muligt at få øje på nogen langsigtet erhvervs politisk målsætning. Således ude af stand til at fokusere på nogen sund eller sand erhvervs politisk målsætning, henimod økonomisk soliditet — så levnes kun denne ene uafvendelige dystre konklusion, nemlig:

Totalt færøsk økonomisk sammenbrud, med de uoverskuelige følgerkniringer en sådan situation vil indebære.

Det interessante ved denne situation er så spørgsmålet hvorvidt vi kommer til at opleve, at blive sat under administration, og om vores «lokale» administratorer da ikke (igen) kommer til at bestå, helt eller delvis, af færøsk erhvervs livs-

værende ledere (dem i artiklen af 13. maj nævnte «Tordenskjolds soldater») under en slags overopsyn af f.eks. Det Rådgivende Udvalg Vedrørende Færøerne.

Det egentlige motiv for bevist at styre mod uafvendeligt økonomisk kaos, er det stadigvæk vanskeligt at få øje på — hvis dette da ikke skulle være at lægge omkring en halv million færøske fisketoner under EF-regi. Hvorvidt dette skulle føre til bedre økonomiske resultater eller det modsatte er vi ikke i stand til at vurdere om.

Det der står klart er at man kan være aldeles enig om at en stigning i valuta-indtjeningen, som en konsekvens af større mængder fisk, i hvertfald på nuværende tidspunkt, er udelukket.

En ide, måske, i så henseende kunne eventuelt komme på tale, hvis man i forhandlinger med den islandske regering kunne indgå rene handelsaftaler, om kvotakøb i modsætning til den nuværende aftale, eller evt. jointventure aftaler, samt, endvidere hvis man genfandt kunsten at forhandle med Grønland.

Man kunne også stoppe dumping af de femten millioner kilo af rogn, lever og indvolde iøvrigt, der drastisk har ændret den økologiske balance i de færøske fuglefjelde.

Der levnes derfor kun een udvej som de så rigtigt konkluderer, citat: «— at hvad der kan gøres for at fjerne salgsindtægterne igennem en forbedret kvalitet og bedre markedsføring bør da gøres». Vi vil ikke umiddelbart anfægte markedsføringsbestræbelserne — det forekommer sandsynligt at Fiskasolan fuldt ud kan varetage sin opgave og at de som organisation udmærket godt kunne varetage den udadrettede fiskespolitik.

Problemet synes mere at være et andet, nemlig Fiskasolens muligheder, eller mangel på samme, når det kommer til at håndhæve produktkriteriestyling. I så henseende synes Birgit Danielsen stødt i et dilemma, idet hans bestyrelse står for de store leverancer af produkter, af sådan en art, at der nødvendigvis med mellemrum sker en del uligvis- tede ubrud, som f.eks. B. Danielsens udtalelser i

